Štev. 156 Poštnina plačana v gotovini (Conto corrente con la posta) V Trstu, v soboto 4. julija 1925. Posamezna številka 20 cent. Letnik L

Izhaja, izvzemši ponedeljke, vse ... dopoldne. Uredništvo ... Frančiška Asiškega st. 20, I. nadstropje ... naj se pošiljajo uredništvu ... Pisma se ne sprejemajo ... se ne vračajo. — Za upravništvo: Prof. F. Pesle. — Lastnik ... Edinost. Tisk tiskarne ... Naročnina za mesec L 7.—, 3 mesece L 19.50, pol leta L 32.— in celo leto. Za inozemstvo mesečno 5 L. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 cent. osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov mm po L 2.—. Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L 2.— Oglasi naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20. I. nad. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Braniteljem sedanje manjšinske politike

Slovani v Italiji so nezanesljiv, neiskren in zavraten element, ki se mu ne sme zaupati, marveč ga je treba imeti neprestano strogo pod očesom. Tudi njegovo navidezno kulturno, socijalno in gospodarsko snovanje je le pretveza, pod katero se skriva za državo nevarna propaganda. Ne gre jim za širjenje kulture, marveč za propagiranje ciljev, ki leže izven države in ki niso v skladu z nje interesi in nje varnostjo.

Naloga Italije je, da zanese v priključene slovanske kraje pravo in resnično civilizacijo. Za čim uspešnejše doseganje tega cilja pa je neizbežno potrebno, da se to prebivalstvo asimilira, da se z večinskim italijanskim narodom stopi narodno, duševno in jezikovno. Ker pa sta glavno sredstvo in najkrajša pot do tega cilja šolski pouk in šolska vzgoja, mora biti italijansko vse šolstvo — od prvega razreda ljudske šole pa do viškov šolskega obrata! In ker je kultura najvišja dobrina vsakega naroda najsigurnejše jamstvo za njegov napredek in razvoj, bi morali biti Slovani v Italiji le hvaležni svoji državi za njeno označeno stremljenje.

Mala in neznatna slovanska manjšina nima nikake pravice do zahteve, da bi se državna zakonodaja urejevala s kakim posebnim ozirom na zahteve te manjšine.

To bi bile v glavnem opravičbe za sedanjo manjšinsko politiko. Večkrat že smo razpravljali o njih in smo neoporečno dokazali njihovo neveljavnost. Da pa se izopet povračamo k temu predmetu, je razlog v tem, da je zadnje čase jela pihati posebno ostra sapa v izvajanju politike, ki naj bi jo opravičevali gori navedeni trije argumenti. Opravičevali — smo rekli, ker opravičiti je ne morejo absolutno.

Kar se tiče prve trditve — da so Slovani neiskreni in zavratni — smo ugotovili že opetovano in ponavljamo danes, da je to vprašanje notranjega življenja človekovega, ki ga ne more nikdo zanesljivo kontrolirati. Tu ne more nobeno prerekanje dozoriti veljavne sodbe. Kakor ne moremo mi — če se nam že a priori pripisuje neiskrenost — dokazati nasprotnikom, da so naše izjave iskrene in brez zahrbtnih misli, tako ne morejo tudi nasprotniki dokazati nam, da je nasprotno. To je tako, kakor bi bilo ob prerekanju, ali ima človek dušo ali ne. Kdor ne veruje, tega ne prepričaš nikoli, ker se enostavno ne da prepričati. Za naše prijatelje takega kova je vsaka pesem, vsak slovenski vzklik, vsaka naša beseda, ki je oni ne razumejo, znak neke naše rovarske propagande. Rovarji smo, ker smo — Slovani in ker vse naše življenje očituje naše slovansko rojstvo. Glavna «upravičba» za njihovo stališče je naša neomajna volja, da se ohranimo kot slovanski državljani svoje nove države. Če bi bili naši nasprotniki — in tu obračamo sulico, naperjeno proti nam — iskreni, lojalni in razsodni, bi priznali, da drugorodnost ne izključuje državne lojalnosti ter bi spoznali, da je naloga modre državne uprave, **da s svojim postopanjem napram drugorodcem ne ustvarja za te poslednje navzkrižja med dvema najvišjima dolžnostima vsakega poštenega in po zakonu naravi čustvujočega človeka: med zvestobo do svojega rodu in zvestobo do države!** Tu je velika, neodpustna in neizbrisna krivda dosedanjega postopanja z našo narodno manjšino.

Kar se tiče drugega argumenta — opravičevanja politike raznarodovanja naše narodne manjšine v imenu kulture — hočemo biti kratki s svojim odgovorom. Omejiti se hočemo le na eno ugotovitev in eno vprašanje. Ugotovitev bi bila, da ravno kompetentni prosvetljeni možje, kulturni delavci na italijanski strani, priznavajo kulturno snovanje našega naroda ter da izražajo željo po stikih med obema kulturama! Vprašanje pa bi bilo: kako to, da se z Nemci v Poadižju ne postopa nič drugače in nič boljše, nego s Slovani v Julijski Krajini, ko vendar ne more trditi nikdo, **da ne bi bili Nemci visoko kulturen narod, z literaturo, ki imponira tudi Italijanu, če ni zaslepljen od narodnega šovinizma in samoveličja?!**

Prehajamo k tretjemu argumentu, ki smo mu sicer tudi že izpodbili vsako veljavnost, k trditvi namreč, da država ne more spreminjati svojih zakonov. S tako nezmiselno trditvijo hočejo nasprotniki zavračati našo zahtevo, naj se Gentile-jev dekret-zakon spremeni v toliko, da se našemu ljudstvu povrne njegova šola — ta najkrivičnejša reforma na **škodo kulture** našega ljudstva! Ta dekret-zakon naj bi bil nespremenljiv, večen?! Vprašamo samo: kje je kulturna država na vsem božjem svetu, ki bi ne po potrebi spreminjala svojih šolskih zakonov, oziroma, ki bi imela danes še isto šolsko uredbo, kakor jo je imela v prejšnjih stoletjih, ali morda celo v temnemu srednjemu veku?! Ravno šolski zakoni so in morajo biti neprestano v procesu evolucije, sprememb primerno napredku in razvoju človeštva. Pa saj ni treba razlagati dalje, ko se sedaj ravno v Italiji pripravlja sprememba celo **ustavnih zakonov** — zakonov torej, ki so v podlago vsemu ustroju države! Ravno te dni je nalašč v ta namen sestavljeni ustavni odbor priobčil svoje poročilo o reformi ustave, ki jo bodo določali štirje zakoni: o vladi, o razmerju med vlado in zbornico, o uredbi senata in o zakonodajni pravici. Najvišja oblast bo pripadala kralju, a izvajala jo bo vlada v njegovem imenu. Zbornica pa bo imela **le pravico izrekanja zaupanja in odobravanja splošnih smernic vlade.** In to s sprejemanjem proračuna in zakonitih reform, **toda le po predlogih vlade, tako da bo izključena vsaka inicijativa parlamenta!!** Tako bo vlada praktično neodvisna od zbornice. Parlamentarna vlada bo odpravljena! Odvzeta bo parlamentu in s tem posredno narodu najdragocenejša ustavna pravica. Tudi slepec si more predstavljati, kako globoko zarežejo te spremembe v politično življenje naroda in pravice, ki mu jih je ustava zagotavljala doslej. In kar najbolj kriči: tako spremembo temeljnih ustavnih zakonov države pripravlja prav tista vlada, ki je izdala Gentile-jev šolski dekret-zakon!

Mislimo, da smo dovolj izdatno izpodbili vse tri gori navedene argumente braniteljev sedanje manjšinske politike napram drugorodcem.

Seja ministrskega sveta

RIM, 3. Ministrski svet se je sestal ob 10. uri v palači Viminale. Predsedoval je on. Mussolini. Ministrski svet je odobril poročilo ministra za javna dela on. Giuriatija glede izvršitve javnih del na jugu. Nadalje je ministrski svet odobril 13 členov ukaza-zakona, ki se tiče teh del.

Razprava se bo nadaljevala jutri ob 10. uri.

De Stefani odstopi?

RIM, 3. V zadnjem času so se razširili glasovi, da bo moral finančni minister De Stefani podati ostavko. Vladno glasilo «Popolo d'Italia» je takoj zanikalo te glasove. Sinoči pa se je razširila vest, da bo imenovan on. Volpi za finančnega ministra; De Stefani pa bi v tem primeru načeloval komisiji, ki bi vodila pogajanja za ureditev dolgov napram Ameriki.

Ta komisija bo odpotovala v Ameriko, kakor hitro bo prejela italijanska vlada od ameriške obvestilo o njenem stališču glede ureditev dolgov; poleg tega bo treba prej ugotoviti finančno stanje države.

Tečaj lire se nekoliko boljša

RIM, 3. Lira je na borzah v Londonu in New-Yorku pridobila nekaj točk.

O padcu lire piše «Tribuna»: Gotova panika se je pojavila posebno v južnih krajih, kjer špekulanti izvrstno izkoriščajo prebivalstvo. Kdor ima v resnici potrebo tuje valute, ki je sedaj — ako le more to storiti — ni smel kupiti, da ne pripomore do mrzličnih kvotacij, ki tako strašijo posebno na jugu, kjer je trg najmanj nadzorovan. Ni ravno resnih razlogov za to vznemirjanje, ki bo temprej poleglo, čim bo vlada gledala, da se duhovi pomirijo, mesto da izdaja hrupne ukrepe.»

«Tribuna» pravi dalje, da predlogi komisije 18torice, ki bi lahko prevrnili dosedanji državni sestav, gotovo ne vplivajo povoljno na razburjene duhove.

Večerna izdaja «Giornale d'Italia» je bila zaplenjena, ker je objavil članek o poslabšanju lire z ozirom na sedanji politični položaj.

Dvoboj novinarjev

GENOVA, 3. Včeraj sta se dvobojevala s sabljami dr. Giovanni Ansaldo, glavni urednik lista «Lavoro», in Piero Parini, urednik lista «Popolo d'Italia». Povod za dvoboj je dal članek «Garjeve ovce», ki ga je priobčil «Popolo d'Italia». Pri drugem napadu sta bila oba nasprotnika ranjena v laket. Zdravniki so ugotovili inferjornost dr.ja Ansaldo; radi tega se je dvoboj zaključil. Nasprotnika se nista pobotala.

Angleška nota Franciji

glede vprašanja dolgov

PARIZ, 3. Angleška vlada je včeraj predložila francoskemu poslaniku v Londonu spomenico glede vprašanja dolgov. V spomenici brani vlada angleško stališče glede dolgov ter izjavlja, da se nikakor noče vmešavati v vprašanje francosko-ameriških dolgov; zahteva pa od Francije, da upošteva poleg ameriških dolgov v enaki meri tudi dolgove, ki jih dolgujejo Francozi Angliji. Anglija želi, da poravna Francija z razpoložljivim denarjem tudi del angleških dolgov. Končno predlaga angleška vlada, da naj Francija sestavi precizne predloge v svrho začasne ureditve dolgov napram Angliji.

Kakor poroča «Matin», je predlagala francoska vlada Zedinjenim državam, da odpošlje v Washington posebno komisijo v zadevi poravnave dolgov. Do sedaj niso Zedinjene države ničesar odgovorile na francoski predlog.

PARIZ, 3. «Matin» objavlja, da bi odšel Caillaux osebno v Washington, ako bi ameriška vlada pristala na predlog, da odpošlje Francija posebno komisijo.

PARIZ, 3. Na današnji seji ministrskega sveta je poročal Briand o vprašanju medzavezniških dolgov. Sklenjeno je bilo odposlati v Združene države še to poletje posebno misijo za tozadevna pogajanja.

Poizkušen atentat na oficirje v Skoplju

BEOGRAD, 3. V okolici Skoplja se je v zadnjih dneh ponovno iz zasede streljalo na oficirje. Ko se je v nedeljo major Wagner z nekega izleta vračal v Skoplje, je v bližini francoskega pokopališča neznan zlikovec nanj streljal. Krogla ni zadela. Ko je voznik pognal konje k hitrejšemu diru, je zaporedoma padlo več strelov. Na srečo ni v mraku nobeden zadel. V torek se je ponovno streljalo na tri podporočnike v bližini vojašnice. Atentatorji so pobegnili.

Sporazum med radikali in radićevci

že dosežen?

Pred vlado RR ali homogeno vlado radikalov

BEOGRAD, 3. (Izv.) Kljub temu, da ni sej narodne skupščine, je vladalo danes v skupščinskih prostorih veliko vrvenje. Poslanci z veliko pozornostjo zasledujejo potek pogajanj med radikali in radićevci.

Drugi sestanek med zastopniki narodno radikalne stranke in zastopniki HSS se je vršil danes od 10.30 do 13. ure. Po sestanku je bil izdan naslednji komunike:

Ob 10.30 so se nadaljevala pogajanja med predstavniki radikalne stranke in HSS. Na tem drugem sestanku so se razpravljala med ostalim glavna načelna vprašanja, ki naj bi bila predmet pogajanj za sporazumno delo. Na obeh straneh se kaže enako razumevanje glede glavnih načelnih vprašanj.

Ta komunike je izzval v parlamentarnih krogih najrazličnejše komentarje, posebno z ozirom na položaj samostojnih demokratov. Nekateri so mnenja, da po sporazumu med radikali in radićevci samostojni demokrati ne pridejo več v poštev za vlado. Drugi zopet trdijo, da bo Pašić vpošteval demokrate; da noče Pašić enostavno vreči iz vlade samostojnih demokratov, naj priča današnji dolgi sestanek med Pašićem in Pribičevićem.

Radikalno «Vreme», ki je navadno dobro informirano o poteku pogajanj, napoveduje že nov ovlado. V radikalnih krogih dementirajo to vest. «Vreme» pravi nadalje, da je sporazum v glavnem že dosežen; sedaj se vršijo razgovori le za vršitev podrobnih vprašanj, na pr. glede režima na Hrvatskem, glede obznane, dalje glede zapora Stjepana Radića in njegovih tovariših. Dogodki se bodo razvijali tako, da pride do vlade RR (radikalov in radićevcev) ali pa do homogene radikalne vlade, ki naj bi jo radićevci podpirali.

Seja ministrskega sveta se je vršila od 18. do 20. ure. Ministrski svet je razpravljal o raznih resortnih vprašanjih, nadalje o dokladah svečenikom ter o dvanajstinah. Minister za socijalno politiko Gjuričić je nato poročal o poteku pogajanj z radićevci.

Finančni odbor je sprejel dvanajstine tudi v podrobnosti. Opozicija se ni udeležila seje. Odbor bo pripravil poročilo za skupščino. Debata bo trajala le 24 ur. Finančni odbor je rešil vprašanje doklad svečenikom. Z ozirom na doklade se duhovniki razdelijo v 4 kategorije.

Represalije Jugoslavije proti Madžarski

NOVI SAD, 3. Ker so madžarska oblastva izgnala nekaj jugoslovenskih delavcev iz Madžarske, so posegla jugoslovenska oblastva, oziroma oddelek za socijalno politiko po represalijah in izgnala iz Vojvodine večje število madžarskih delavcev.

Zanimiva nogometna tekma v Beogradu

BEOGRAD, 3. Včeraj popoldne se je vršila na igrišču «Jugoslavije» zanimiva nogometna tekma med igralci in novinarji. Igralci so porazili novinarje s 3:2. Ogorčeni časnikarji so zato pozvali igralce na revanšno tekmo. Zanimanje za to prireditev je bilo zelo veliko in so bili vsi prostori razprodani, kakor sicer pri nobeni tekmi najboljših klubov.

Atentatorji na Trockega obsojeni na smrt

MOSKVA, 3. Sinoči se je tu zaključil proces proti nemškim dijakom Kindermannu, Volschtu in Dimarju, ki so bili obtoženi atentatov na Stalina in Trockega. Vsi trije obtoženci so bili obsojeni na smrt na vešalih.

Razsodba proti članom osrednjega odbora

bolgarske komunistične stranke

SOFIJA, 3. Sodišče je razglasilo razsodbo v procesu proti članom starega osrednjega odbora komunistične stranke, ki so bili obtoženi sodelovanja v revoluciji od septembra 1923. Kabakčev je bil obsojen na 12 let ječe, na ravno tako kazen so bili v kontumaciji obsojeni Kolarov, Dimitrov in Lukarov. Žena pokojnega načelnika komunistov Kirkova in še dva druga člana osrednjega odbora so bili oproščeni.

Občni zbor mednarodne zveze

društev za Društvo narodov

VARŠAVA, 3. Otvoritev devetega občnega zbora mednarodne zveze društev za Društvo narodov se bo vršila jutri.

Finančni zakoni sprejeti

v francoski poslanski zbornici

PARIZ, 3. Poslanska zbornica je sprejela v celoti finančne zakone, s katerimi se tudi definitivno določa državni proračun za 1925, s 410 glasovi proti 31. Izdatki proračuna se računajo na 33,163,224.200 fr., prejemki iznašajo pa 33,175,269.218 frankov.

Stavka in nemiri v Tangerju

PARIZ, 3. Agencija «Havas» poroča, da je v Tangerju izbruhnila na prizadevanje španskih elementov in v znak protesta proti novim davkom stavka, ki je povzročila nemire v okoliških okrajih mesta. Morala je posredovati neka francoska četa. Baje je en meščan prišel pri teh demonstracijah ob življenje, več jih je bilo pa ranjenih. Francozi so imeli 2 vojaka ranjena.

Sklicanje kitajske konference?

Zedinjene države za odpravo predpravic tujcev na Kitajskem

PEKING, 3. Glasom poročil iz Washingtona nameravajo Zedinjene države sklicati konferenco v svrho odprave eksteritorijalnih predpravic inozemcev na Kitajskem. V diplomatskih krogih prevladuje mnenje, da zamore edino taka konferenca prinesti rešitev iz sedanjega kitajskega položaja, ki se ni niti v najmanjši meri zboljšal. V Pekingu računajo, da bo general Freng pričel oboroženo akcijo proti inozemcem.

NEW-YORK, 3. Vsi politični krogi pozdravljajo z zadoščenjem vest, da nameravajo Zedinjene države sklicati konferenco, ki bo proučevala vprašanje razveljavljenja eksteritorijalnih predpravic na Kitajskem. Danes se zatrjuje, da je ameriški poslanik Mac Murray, ki prispe v nedeljo v Peking prejel navodila, da stopi v stike z velesilami, kojih državljani uživajo predpravice na Kitajskem.

Iz Italijanov, Američanov in Francozov obstoječa komisija, ki se bo pogajala s Kitajci glede shanghaiskih nemirov, se bo sestala prihodnji pondeljek.

Oboroževanje Grčije

General Pangalos naročil 100.000 pušk in več letal

ATENE, 3. Ministrski predsednik Pangalos je baje sklenil, da se v svrho spopolnitve vojske naroči 100.000 pušk in več letal. Pangalos zastopa stališče, da mora imeti Grčija tekom enega leta najmočnejšo zračno vojsko na Balkanu.

Abd El Krimova ofenziva

FES, 3. V Maroku se vedno bolj razvija ofenziva Rifancev proti francoskim postojankam, medtem ko se pričakuje, da se bodo napadi vstašev razširili tudi na po Špancih zasedeno cono. Francozi so sinoči odbili tri napade sovražnika na del fronte okoli Haut Lebena. Bolj proti vzhodu so Rifanci izvršili srdite napade v okolici Msile, a Francozom se je posrečilo vzdržati to preizkušnjo.

Strašna povodenj v Galiciji

300.000 družin brez strehe - Cele pokrajine pod vodo - Uničena žetev - Škoda znaša več milijonov

KRAKOV, 3. Radi neprestanega deževanja je voda poplavila v zapadni Galiciji okraj Bohnja. Mestece Ujscir v Solne je popolnoma porušeno. V češki Šleziji so izstopile reke Bjala, Vapjenica in Brenica, kakor tudi več hudournikov iz struge. Poplava je povzročila na polju velikansko škodo. Vsa košnja je uničena. Mostovi in cestni prehodi so poškodovani.

Pri Žarzeczeh je Visla odnesla obrežni nasip in poplavila pokrajino v širini 15 km. Promet med Zgornjo Šlezijo in Tešenom je ukinjen. V poplavljene kraje so odšli iz Krakova rešilni vojaški oddelki.

V zapadni Galiicji so cele vasi opustošene. Pod vodo se nahajajo okraj Přemysl in okolica mesta. Přemysl je že dva dni brez luči, ker je električni tok radi prodiranja vode nehal delovati.

VARŠAVA, 3. V okraju Drohobycz se nahaja petero vasi pod vodo. Petrolejski revijer v Boryslawu in mesto sta resno ogrožena. V mestu Rozniatow je porušenih 100, v Stanislavu 105 hiš.

Na progi Stryj-Stanislav so železniške zveze prekinjene. Dosedanja škoda znaša več milijonov. V poplavljenih krajih je vsa žetev uničena. Nad 300.000 družin je brez strehe. Število človeških žrtev je do sedaj neznano. Naraščanje reke Visle in Bjale je danes ponehalo.

DNEVNE VESTI

Letošnje velike svečanosti v čast Jana Husa na Čehoslovaškem

Dne 6. julija, dan, ko je Jan Hus umrl na gromadi, se bo letos prvikrat slavil kot državni praznik. Protektorat praških slavnosti sta sprejela predsednik republike Masaryk in ministrski predsednik Ant. Švehla. Glavne narodne manifestacije, ki se jih udeležita predsednik republike in ministrski predsednik, se bodo vršile pri Husovem spomeniku na Staromestskem naměsti. Na Husov spomenik so že doposlani venci iz vseh čehoslovaških mest kot dokazi spoštovanja spomina in dela velikega češkega reformatorja. Na predvečer Husovega praznika bo na staromestski «radnici» slovesno zborovanje, na katerem bo govoril poznani češki raziskovalec Husovih časov, arhivar dr. Jaroslav Prokop. Slavnost se zaključi s husitskim koralom «Kdož jste boži bojevnici» in z narodnimi himnami. Združene politične stranke, kulturne korporacije bodo prirejale letos po vseh čehoslovaških mestih in skupščinah velike Husove svečanosti. V mestu Libanju v severnovzhodni Češki se odkrije pod protektoratom ministrskega predsednika A. Švehle Husov spomenik, ki ga je izdelal umetnik L. Salaun, poznani avtor Husovega spomenika na Staromestskem naměsti v Pragi. Poleg vseh odličnih javnih in kulturnih korporacij odpošlje na te svečanosti tudi čehoslovaška vlada svojega zastopnika v osebi ministra I. Stříbrnega.

Proslava Vidovega dne v Pragi

Kakor doslej se je tudi letos vršila v Pragi proslava Vidovega dne, sicer na skromen, ali slovesen način. V cerkvi sv. Nikole je bila služba božja v spomin padlim junakom za domovino od Kosova pa do danes. Službe božje so se udeležili zastopniki čehoslovaške vlade, predstavniki političnih in kulturnih krogov, vsi člani jugoslovenskega poslaništva in številna jugoslovenska kolonija z velikim številom prijateljev jugoslovenskega naroda. Na tej pijetetni slavnosti je sodelovalo poznano odlično pevsko društvo «Hlahol» iz Nymburka, ki je izvedlo srbsko kompozicijo «Opelo» skladatelja M. Orzanina. V svečanostni atmosferi božjega hrama je petje ostavilo globok vtis. Najbolj razširjeni češki list «Narodni Politika» piše: «Srbski narod je umiral junaški. V tem junaškem umiranju so videli njegovi sovražniki umiranje svoje nadmoči, ker narod, ki tako junaški umira, ne more bit zasužnjen. Narod Uskokov, ki ga nemški zgodovinarji imenujejo polbogovc, ni bil nikdar zasužnjen, niti ne more biti nikoli. Navidezno zasužnjenje je bilo samo žrtvovanje za bodoča pokolenja, za osvoboditev iz tujinskega robstva, kakor srbskega naroda, tako tudi drugih Slovanov. V tem je največja zasluga srbskega naroda».

Iz urada Pol. dr. „Edinost" v Trstu

— **F. J. L. — Postojna:** Opozarjamo Vas, da bi morali biti član mestne organizacije našega društva v Postojni in le potom tega krajevnega odbora nam staviti želje ali zahteve. Podatki v Vašem pismu so nezadostni za izsleditev Vašega akta med tolikimi desettisoči drugih. Moramo poznati točen datum, kdaj je bila prošnja odposlana in če neposredno ali potom županstva.

Če je bilo v Vaši zadevi dopisovanje pristojnih oblastev z županstvom, dobite na občinskem uradu pozicijsko številko, s katero nam bi bil posel zelo olajšan.

— **F. J. — Kobarid:** Vse, po čemer povprašujete je natančno označeno na knjižici sami. Če niste v stanu razbrati, potrudite se do krajevnega odbora ali, če boste imeli pot v Gorico, do Pokrajinskega odbora Pol. dr. «Edinost» via Carducci 7, I.

Tajništvo.

— **Jugosl. študenti na poti skozi Trst.** Danes ob 9 zjutraj pride skupina kemikov iz Ljubljane v spremstvu in pod vodstvom svojih profesorjev v Trst. Zaustavijo se tukaj eno uro, nakar odpotujejo v Francijo, kjer je cilj njih naučnega izleta in kjer se zadržijo kake tri tedne.

— **Nova maša.** Jutri dne 5. t. m. ob 9. uri bo v cerkvi sv. Jakoba v Trstu Tržačan č. g. Karel Esih daroval svojo prvo sv. mašo. Slavnostni govor bo imel preč. g. dr. J. Ukmar.

— **Šolska bilanca v Zagrebu.** V preteklem šolskem letu je obiskovalo ljudske šole v Zagrebu 4812 otrok, meščanske šole 802 učenca in učenki, obrtne šole pa 3924 dijakov. V celem je bilo v šolah, ki spadajo pod skrb in upravo mestne občine, 9538 učencev in učenk. To ogromno število mladine je poučevalo 180 učiteljev in učiteljic. Večina teh učiteljev je poučevala tudi na obrtnih šolah, tako da so pravzaprav vršili službo za 310 učiteljskih moči.

— **Dodatna pristojbina za telefonske pogovore** z inozemstvom in tranzitna pristojbina, ki se mora plačati jugoslovenski poštni upravi za pogovore z Zadrom, sta bili zvišani s 1. julija od 395 na 420%.

— **Telefonski pogovori Trst-Frankfurt.** Od 1. julija dalje so dopuščeni telefonski pogovori med Trstom in Frankfurtom. Pristojbina za vsako pogovorno enoto znaša 6.80 frankov v zlatu.

— **Grob neznanega vojaka na Avali.** Gradbeno ministrstvo je odredilo, da se v najkrajšem času izvrše potrebna dela za ureditev spomenika, oziroma groba neznanega vojaka na Avali. Pred spomenikom se uredi ličen park, okrašen s stebri in loki.

— **Samomor visokošolke v Beogradu.** Na stopnišču univerzitetnega poslopja v Beogradu se je pretekli pondeljek s sublimatom zastrupila dijakinja filozofske fakultete Milena Marković, hčerka kmečkih starišev v kragujevskem okrožju. Umrla je še istega dne v groznih mukah. Vzrok samomora je velika beda, deloma tudi nesrečna ljubezen.

Društvene vesti

— **IZLET NA NANOS ODLOŽEN.** Vsled neugodnega vremena se napovedani izlet na Nanos odloži za poznejši čas.

— **M. D. «Obzor» pri Sv. M. Magd. Zg.** javlja, da bo imelo v nedeljo 5. julija t. l. svoj 5. redni občni zbor, ki se bo vršil zjutraj ob 10. uri v dvorani Gosp. društva «pri Tirolcu». — Poleg članstva, kojega dolžnost je, da se udeleži občnega zbora, so prijazno vabljeni tudi prijatelji društva. — Odbor.

— **D. K. N. Tommaseo — Trst.** Danes ob 18.45 sestanek. — Odbor.

SPORT

— **C. S. Capodistria - «Val».** Ta najzanimivejša tekma, kar smo jih videli na naših igriščih, se bo začela ob 4.30. Veliko je ugibanje, kako jo bo odrezala četa «Vala» proti močni koprski četi. Kdor je pazno zasledoval nogometne tekme na tržaških igriščih, mora priznati, da so čete «Edera», «Ponziana», «Ginnastica» itd. enakovredne najboljšim jugoslovenskim četam I. divizije. In proti navedenim četam je nastopila «Capodistria» vedno z dobrimi uspehi. Da razpolaga koprska četa z izborno napadalno vrsto, naj služi v dokaz dejstvo, da je bila skoro vsa napadalna vrsta «Capodistrie» izbrana v raprezentančno četo Julijske Krajine, ki je igrala proti beneški četi III. divizije.

Kljub vsemu temu smo prepričani, da bo odnesla koprska četa z igrišča «Vala» najboljši vtis o naših nogometnih četah. Za to jamčijo igralci «Vala», ki so že večkrat dokazali, da se ne plašijo tudi takih igralcev, ki zavzemajo najodličnejša mesta v četah III. divizije.

Umevno je po vsem tem, da se bo zbralo jutri na Trsteniku ono sportno občinstvo, ki z zanimanjem sledi razvoju našega sporta.

Iz tržaškega življenja

— **Razne nezgode.** 12-letni Cezar Taft, stanujoč v ulici Lavatoio št. 203, je včeraj popoldne padel doma tako nesrečno po stopnicah, da si je zlomil levo roko. Dobil je potrebno pomoč v mestni bolnišnici.

— V mestno bolnišnico se je moral zateči tudi 12-letni Marcello Ghergich, stanujoč v ulici Molino a vento št. 44, kateri si je pri padcu z voza v ulici Tesa zlomil na kompliciran način desno roko v zapestju.

— Pri delu na parniku «Sofia» v prosti luki V. E. III. se je včeraj popoldne ponesrečil 43-letni kurjač Ivan Pignataro, stanujoč v ulici Ponta št. 4. Padel je tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo. Zdraviti se bo moral kake tri tedne.

Grozna nesreča pri Malem Repnu

Bomba razmesarila do smrti dva pastirčka, tretjega pa nevarno ranila

Davno je že polegla v naših krajih vojna vihra, davno je utihnil grom topov in strojne puške ne pojejo več svoje strašne smrtne pesmi, a vojni Moloh ni še sit krvi. Potuhnil se je pod zemljo, nad katero je leta gospodoval in divjal z brezprimerno krutostjo, in v obliki bomb, granat ter drugih smrtonosnih predmetov še vedno preži na svoje žrtve; streže po življenju mirnemu kmetu, ki obdeluje s krvjo prepojeno zemljo, delavcu, ki si služi borni vsakdanji kruh s pobiranjem njegovih morilnih sredstev — streliva, najraje pa nastavlja svoje smrtonosne pasti nedolžnemu otroku, ki se nič hudega sluteč igra z njimi, pri čemer ga čestokrat zaloti strašna smrt. Nesrečam z vojnim strelivom, ki so postale prava šiba božja, ni pa konca ne kraja. Ena izmed najstrašnejših je brezdvomno tista, ki se je pripetila včeraj v bližini Malega Repna, majhne vasice v okolic našega mesta.

Včeraj zgodaj zjutraj so pasli na nekem holmu med Prosekom in Malim Repnom trije pastirji: 11-letni Andrej Kante, 13-letni Alojzij Guštin in 14-letna Justina Milič, vsi iz Velikega Repna. Medtem ko je živina pridno mulila travo, so trije pastirji hodili sem in tja po precej zaraščeni gmajni, kjer se je za časa vojne vojaštvo vežbalo v metanju ročnih granat. Menda v nadi, da iztaknejo kako ptičje gnezdo, so pastirji stopili v goščavo. Ko so se naposled ustavili pri nekem grmu, je Kante, ki je brskal malomarno s šibo po travi, iztaknil med listjem čuden kovinast predmet, podoben debelemu gosjemu jajcu, na katerem so bile vdolbene podolgem in počez globoke zareze; odrasel človek bi bil takoj spoznal, da ni čudni predmet nič drugega kot nevarna ročna granata. Toda pastirji niso tega vedeli; čudni predmet je vzbudil, kar je pač umljivo pri otrocih, le njihovo radovednost; hoteli so se prepričati kako je sestavljen od znotraj. Ne sluteč, da se igra s smrtjo, je pričel Kante tolči s predmetom ob bližnjo skalo. Guštin in Milič sta pa stala poleg njega in opazovala njegovo početje.

Nad gmajno so plavali temni oblaki, zdaj pa zdaj je votlo zagrmelo in prve deževne kaplje so pričele rositi na zemljo; zdelo se je, kot da bi nebo slutilo strašno nesrečo, ki je visela nad otroci. Nenadoma je zagrmel silen pok, tri pastirje je za hip zagrnil oblaček gostega dima in ko se je ta razpršil, sta Kante in Miličeva ležala v travi grozno razmesarjena; kri jima je vrela curkoma iz strašnih ran in njuni trupli sta se lahno stresali v poslednjih utrinkih življenja. Nedaleč od njih se je pa zvijal v travi Guštin, hudo ranjen na raznih delih telesa. Čez nekaj trenotkov se je deček dvignil na noge in ves prevzet groze je začel bežati proti domu. Srečala ga je kmetica Frančiška Purič, ki je tam blizu žela travo in slišala pok; hitela je pogledat, kaj se je zgodilo. Ko je uzrla okrvavljenega dečka in razmesarjeni trupli na tleh, ji je bilo na mah vse jasno. Hitela je na Prosek in obvestila tamošnje orožnike o strašnem dogodku. Ti so nemudoma poklicali telefonično na pomoč rešilno postajo. Kmalu potem je bil zdravnik na licu mesta, a je takoj uvidel, da je prišel zaman: Miličeva in Kante sta bila že mrtva; deklica je imela trebuh strašno razmesarjen in druge številne rane, dečku pa je bila odtrgana leva roka in je imel istotako še mnogo drugih ran.

Guštin, ki je imel tri globoke rane na desnem stegnu, je bil po prvi pomoči prepeljan v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v kirurgični oddelek. Okrevал bo, ako ne nastopijo kake komplikacije, v 2—3 tednih.

Po oblastvenem izvidu sta bili trupli dveh nesrečnih žrtev sinoči prepeljani v mrtvašnico mestne bolnišnice.

Strašna nesreča je vzbudila v vsej okolici zelo mučen vtis, še posebno, ker je tudi Kantejev oče pred dvemi leti postal žrtev granate.

Iz tržaške pokrajine

— **Jutrišnja prireditev v Tomaju.** Spored koncerta, ki ga priredi Pevsko in bralno društvo Tomaj s sodelovanjem Glasbene Matice iz Trsta in pevskega društva «Venček» iz Dutovelj v Tomaju 5. julija t. l. ob 4. uri pop. na dvorišču g. Antona Čefute, je sledeči: 1.) Dr. Schwab: «Še ena», izvaja pev. društvo Tomaj; 2.) a) V. Šonc: «Bom šel na planince», izvaja Glasbena Matica; b) V. Šonc: «Teku sem dol po dolin», izvaja Glasbena Matica; c) E. Adamič: «Jezdec», izvaja Glasbena Matica; 3.) H. Volarič: «Ne zveni mi», izvaja pevsko društvo Tomaj; 4.) Mokranjac: X. rukovet, izvaja Glasbena Matica; 5.) «Ptička», izvaja pev. društvo «Venček» iz Dutovelj; 6.) O. Dev: «Gozdič je že zelen», izvaja pev. dr. «Venček» iz Dutovelj; 7.) V. Mirk: «Odkrij nam zarja», izvaja Glasbena Matica; 8.) A. Lajovic: «Pomladni spev», izvaja Glasbena Matica; 9.) Šaljiva pošta in zabava. — Odbor.

Zanimanje za ta koncert je na Krasu izvanredno. Vse se veseli na užitek izvajanja Glasbene Matice tržaške, ki ima izpolniti tri četrtine programa. Zlasti obetajo obilno udeležbo pevci in pevke iz daljne in bližnje okolice v najboljši nadi, da jim ta koncert pokaže pot do prave pevske umetnosti.

Vesti z Goriškega

— **FUNTKOVA «TEKMA» V GORICI. Danes dne 4. julija ob 9. uri zvečer bodo predstavljali goriški srednješolci društva «Vesna» znano Funtkovo trodejanko «Tekmo». Režira in sodeluje g. Gomišček, ki si je priboril v vlogi Vraga v Cankarjevem «Pohujšanju v dolini Šentflorjanski» veliko priznanje.**

Naše goriško občinstvo bo nedvomno z velikim zanimanjem sprejelo to vest ter z umevanjem sledilo prizadevanju naše doraščajoče mladine. Skrbni motrilci našega javnega življenja se bodo hlastno oprijeli prilike, da vidijo, kaj duševno dela naša mladina, kakšnega duha je prežeta, po katerih poteh se kreče.

Funtkova «Tekma», ki je svoj čas vzbudila pravo senzacijo v našem dramatskem življenju, je še vedno eno najboljših slovenskih dramskih del. Vsebina drame predstavlja dramatično silno stopnjevanje tragedije starejšega umetnika-prvaka, ki ga nastop mladega genijalnega umetnika tira v blaznost.

Umetnika, mojster in učenec, se srečata, po naključju na umetniški razstavi, kjer sta oba razstavila svoja dela. Zmaga učenec. Tu se začne v učitelju, ravnatelju umetniške akademije, notranja borba, ki se zaključi s tem, da izzove učenca k tekmi, ki naj bi odločila o prvenstvu. Učenec sprva noče sprejeti ponudbe za tekmo s svojim bivšim učiteljem in obenem očetom svoje ljubljenke. Slednjič v jezi odgovori na izzivanje in sprejme tekmo. Tu doseže zapletek svoj višek, dogajanja pa zore s podvojeno naglico in naraščajočo napetostjo k tragičnemu razpletku.

ZVEZA PROSVETNIH DRUŠTEV V GORICI

— **Ladra pri Kobaridu.** Bralno in pevsko društvo «Sloboda» priredi jutri v nedeljo 5. t. m. predavanje v Ladri pri Kobaridu. Predaval bo g. dr. A. Serjun o jetiki. Člani in prijatelji društva ter vsi, ki jim je do tega, da se organizira uspešna borba proti tej ljudski morilki, so vabljeni, da se predavanja udeležijo v kar največjem številu.

TURNEJA ČLANOV DRAMSKEGA DRUŠTVA V GORICI. Jutri 5. t. m. se uprizori v Renčah v dvorani g. Delpin Bevkova najnovejša drama v treh slikah «Smrtna poteza». Igra je dosegla pri premijeri v Ajdovščini zelo krasen uspeh in je gledalce zelo navdušila, tako da so se morali vsi igralci po končani igri opetovano prikazati pred zastorom. Prepričani smo, da v Renčah uspeh ne bo zaostajal. V igri nastopijo gdč. Klede in Vilka ter gg. Bratuž Ciril in Medvešček. Po drami «Smrtna poteza» se bo igrala A. Čehova veseloigra v enem dejanju «Snubač». Drama za otroke ni primerna. Režijo vodi in igra g. Ciril Bratuž. Začetek točno ob 16. uri.

— **Ozeljan.** V nedeljo se bo vršil občni zbor ozeljanskega pevskega in bralnega društva. Začetek točno ob 3. uri popoldne. Ker so na dnevnem redu zelo važne točke, se prosi, da nihče ne izostane. — Odbor.

— **IV. izlet Planinskega kluba v Gorici na Čaven.** V nedeljo ob 4. zjutraj odhod izpred kavarne «Adriatico». Povratek skozi Kamnje z vlakom ob 5.11 v Gorico.

— **Kulturno središče goriških Slovencev.** Eno iz prvih del goriških Italijanov po vojni je bilo, da so pregnali iz Gorice slovenske srednješolske zavode, na katerih so se pred vojno vzgajali tisoči slovenske mladine. Slovensko učiteljišče je moralo v sicer prijazni Tolmin, ki pa nikakor ni primeren za sedež srednješolskega zavoda, ker ne more nuditi dijaku vseh onih ugodnosti, in udobnosti, potrebnih za njegovo vzgojo. Nekdanja goriška slovenska gimnazija pa je morala iskati pribežališče v daljni Idriji, kjer je bila spojena s prejšnjo realko, dokler nista obe žalostno poginili.

Kakor smo namreč že večkrat poudarjali v teh kolonah, je hotel in hoče postati Videm po odpravi goriške dežele ne samo politično, ampak tudi kulturno in gospodarsko središče nove furlanske pokrajine v celem njenem obsegu z nekdanjo goriško deželo vred. Zato je bila kmalu po odpravi goriške dežele zatrta tudi idrijska realka-gimnazija in v zameno je bil ustanovljen na nižjem tehničnem zavodu v Vidmu slovenski oddelek za slovensko dijaštvo.

V gospodarskem pogledu se je zares posrečilo Vidmu odtrgati znaten del prejšnjega goriškega ozemlja (zlasti kobariški in bovški okraj) izpod gospodarskega območja Gorice ter ga podrediti svojemu vplivu, toda v kulturnem pogledu so ostali vsi njegovi napori in trudi popolnoma brezuspešni. Že ob ustanovitvi slovenskega oddelka na nižjem tehničnem zavodu v Vidmu smo vedeli, da je ta umetni videmski stvor velik neotvor, ki se ne bo mogel dolgo držati. V prvih letih se je zares vpisalo vanj nekaj slovenskega dijaštva, ki ni moglo nadaljevati svojih v Idriji pretrganih študij kar naenkrat na italijanskem učnem zavodu in se je zato raje prepisalo v Videm. Ali čim je enkrat prenehal ta dotok, je prenehal slehrni dotok slovenske učeče se mladine na ta zavod, tako da smo prišli v letošnjem, ravnokar h koncu nagibajočem se šolskem letu do absurda, da je obiskovalo njegove štiri paralelke vsega skupaj približno dvajset slovenskih dijakov. Še večji absurd se pa obeta v prihodnjem šolskem letu, ker se je dosedaj prijavil k sprejemnemu izpitu v prvi razred tega zavoda samo — reci, piši in beri — en slovenski dijak.

Poskusi Vidma, da bi postal kulturno središče nekdanje goriške dežele in zlasti pa goriških Slovencev, so se torej popolnoma in na celi črti izjalovili. Saj so namreč nameravali prenesti tudi ranjko «Novo dobo» v Videm, pa je revica poginila, še predno so jo prenesli v videmski sanatorij. Zato pa se zmagonosno afirmira naša trditev, da je bila, je in bo Gorica kulturno središče goriških Slovencev. Saj je prosilo letos od 121 prosilcev nič manj kakor — reci, piši in beri — 91 Slovencev za sprejem na goriško italijansko gimnazijo. To pa ni zopet po godu ne goriškim, ne videmskim Italijanom in tudi posebnemu poročevalcu «Piccola» ne, češ da ogroža to naraščajoče število slovenskega življa italijanstvo Gorice. Slovenske učne zavode v Idriji so nam odvzeli, one naše stariše, ki pošiljajo študirat svojo deco v Jugoslavijo, gledajo po strani, slovenskega oddelka na tehničnem zavodu v Vidmu mi ne moremo sprejeti, ker nam je neprikladen. Torej kam naj pošiljajo slovenski stariši študirat svoje otroke?! Razumljivo je, da jih pošiljajo tja, kjer je najcenejše, in to je ravno — Gorica. Zato postaja Gorica za goriške Slovence to, kar je bila — njihovo kulturno središče.

Kar se pa strahu goriških Italijanov za italijanstvo Gorice tiče, so to pač prazni strahovi. V današnjih razmerah in okolščinah imajo goriški Italijani toliko sredstev na razpolago, da ohranijo svoje in italijanstvo Gorice, da lahko popolnoma mirno spijo. Pa tudi goriški Slovenci nočejo od Gorice ničesar drugega, kakor da se lahko v njej mirno in nemoteno kulturno razvijajo in da se ravno v Gorici lahko seznanijo s kulturo onega naroda, s katerim jim je sojeno skupno živeti.

— **Občinske volitve na Goriškem.** Dne 2. avgusta t. l. se bodo vršile občinske volitve kar v treh občinah na Goriškem, in sicer v Podgori, Št. Petru in Slapu pri Vipavi.

Kakor doznavamo iz Cerknega, je tamkajšnji novoizvoljeni občinski zastop izvolil za župana v Cerknem cerkljanskega poštarja g. Ernesta Rojica.

— **Črniče.** Preteklo nedeljo so se vršile popolnoma mirno občinske volitve v Črničah. Sestavljena je bila skupna gospodarska lista, na kateri je bilo izvoljenih 5 zastopnikov za Črniče, 5 za Selo, 3 za Batuje in 2 za Ravne. Nekdanji župan Kerševani, glavni zastopnik fašizma v Črničah ter tast dr. Jasniča, je sramotno propadel, kakor so propadli tudi vsi drugi njegovi pajdaši. Rešil se je edinole Lipovž, katerega so izvolili Batujci, ker so se bali, da bi ostali brez zastopnika v občinskem svetu. Volilo je približno 60% volilcev.

— **Tolmin.** Najrazličnejši so načini, v katerih nam škodi samopašno komisarjenje v naši občinski upravi. Samopašnost bo pa tudi vladala še nadalje v naši občini, ako si ne izvolimo ob predstoječih občinskih volitvah res mož, ki bodo izraz mišljenja vseh občanov — naši pravi zastopniki.

Razsipanje z občinsko vojno odškodnino, zidanje sedaj nepristojnega občinskega urada na «Guni», samolastno in neenakomerno obdavčenje z občinskimi bremeni, nepotrebni stroški raznih fešt itd., vse to so posledice komisarjenja v naši občini. Kot da bi ne zadostovale te materijalne izgube, nam pretijo še moralne, duševne neprilike.

Bivši civilni komisarijat za tolminski okraj je odločno odbil vsako prošnjo raznih čedadskih in videmskih «madam», da bi se v Tolminu odprla javna prostitutska hiša. Da, celo komisarijat je deloval toliko časa na to, da se je odpravila javna hiša v Kobaridu. Naše občine po Tolminskem so planile kot en sam mož ter odločno protestirale proti temu, da bi se v Tolminu ustanovilo tako ognjišče moralne kuge in pohujšanja za naše hribovsko prebivalstvo.

Toda prekupčevalci s človeškim mesom se niso dali odvrniti od svojih umazanih kupčij. Čakali so, da je izginil civilni komisarijat, čakali, da je prišel za komisarja na tolminsko občino človek, ki ne zna najti pravega, odločno odklonilnega izraza napram taki prošnji. Tako pa je romala te dni na višjo oblast prošnja, da se odpre v Tolminu javna hiša.

Apeliramo na preč. duhovščino ter na bližnja županstva in vse naše vplivne osebe, da protestirajo odločno pri oblastvih proti brezvestnim namenom ter da skušajo na vsak način odvrniti tako kugo od naših goriških krajev.

— **Solkan.** Obrtna nadaljevalna šola zaključi tukaj v nedeljo 5. t. m. ob 10. uri predpoldne šolsko leto. Z zaključkom je združena tudi razstava izdelkov, izvršenih od učencev in učenk v tem šolskem letu. Nepotrebno je opozarjati na korist teh vsakoletnih razstav. Vabljeni so k slovesnemu zaključku in razstavi — ki ostane ves dan odprta — vsi prijatelji šole; posebno pa naj bi se zanimali solkanski obrtniki in obrtnice za izdelke in napredek svojih vajencev, oziroma vajenk. — Vodstvo.

— **Rihemberk.** Jutri v nedeljo dne 5, t. m. praznujemo pri nas god sv. Urha — cerkvenega patrona. Ob tej priliki priredi naše prosvetno društvo veselico z raznovrstnim in zanimivim sporedom na dvorišču Ljudske posojilnice. Najlepša točka programa bo gotovo najnovejša V. Vodopivčeva «Noč na Adriji», veliki mešani zbor, ki je dobil pred kratkim v Ljubljani prvo nagrado. Dalje od istega skladatelja «Kuharica», še nenatisnjen šaljiv prizor s petjem. Zastopan bo tudi Adamič s «Plesom kralja Matjaža» in V. Novak z lepim moškim zborom. Igrala se bo tudi šaloigra v enem dejanju in igra v treh dejanjih. Med odmori bo udarjal tamburaški zbor.

Vesti iz Istre

— **Iz Klanca.** Podpisano društvo «Slavnik» iz Klanca se tem potom najiskreneje zahvaljuje vsem bratskim društvom in zborom, ki so ob priliki proslave 25-letnice društvenega obstoja dne 28. junija t. l. blagohotno sodelovali pri vrtni veselici, in sicer «Zvezdi» iz Herpelj, «Zori» iz Prešnice, «Vencu» iz Kozine, zboru iz Černotič, «Zvezi» iz Ocizle, zboru iz Gročane in «Velikemu gradišču» iz Vrhpolj.

Posebno se zahvaljujemo telovadnemu društvu «Postojna» iz Postojne, ki nam je prvič v tužni Istri pokazalo svojo požrtvovalnost, ko je prihitelo iz Postojne v precej oddaljeni Klanec izvajat telovadne orodne in proste vaje.

Zahvaljujemo se vsem oddaljenim društvom, ki so poslala na proslavo svoje zastopnike, in sicer: Sportnemu društvu «Snežnik» iz St. Petra na Krasu, Čitalnici iz Ilirske Bistrice, društvu iz Buzeta in pevskemu društvu «Kolo» iz Trsta.

Končno se zahvaljujemo vsem, ki so se, kljub temu da se je pripravljalo deževno vreme, odzvali našemu vabilu in se v takem številu udeležili proslave. — Hvala vsem! — Izobraževalno društvo «Slavnik» v Klancu, veselični odsek.

Borzna poročila.

DEVIZE Amsterdam od 1030.— do 1160.— Belgija od 130.— do 131.50; Pariz 131.— do 132.— London od 138.— do 139.—; New York od 28.30 do 28.70; Španija od 405.— do 420.—; Švica od 555.— do 565.—; Atene od 47.— do 49.50; Berlin od 680.— do 750.—; Bukarešt od 12.50 do 13.—; Praga od 84.— do 85.—; Ogrska od 0.0395 do 0.0405; Dunaj od 0.0100 do 0.0415; Zagreb od 49.75 do 50.50.

VALUTA; Avstrijske krone od 0.0400 do 0.0410 dinarji od 49.25 do 50.25; dolarji od 28.25 do 28.65; novci po 20 frankov od 115.— do 118.— funt šterling od 137.75 do 138.75.

Benečijske obveznice 68.—.

†

Po dolgi in mučni bolezni, v cvetu mladosti je preminula naša ljubljena

ROZALIJA DRUFOVKA

Razžaloščeni stariši **Anton** in **Alojzija,** brat **Benjamin,** sestre **Marija, Danica** in zaročenec **Anton Štolfa** naznanjajo v imenu tudi ostalih sorodnikov to žalostno vest, vsem prijateljem in znancem.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil danes, v soboto dne 4. t. m. ob 16.30, iz hiše žalosti Via Rigutti 7.

TRST, dne 2. julija 1925. 49-25

Novo pog. Podjetje, N. Impresa Corso V. E. III. 47.

MALI OGLASI

ENONADSTROPNA HIŠA, z vrtom, v Mirnu, se proda po ugodni ceni. Pojasnila daje Josip Godina, Herpelje. (900)

TRGOVINA jestvin, sadja in zelenjave se proda radi bolezni. Škrbec, Rojan, via Apiari 12. (902)

BABICA, avtorizirana sprejema noseče. Govori slovensko. Slavec, via Giulia 29. 64

KMETSKO POSESTVO NA PRODAJ: Gor. Resa pri Vidmu ob Savi (Štoj), 12 arondiranih oralov razne kulturee (tudi vinograd), dve poslopji, živi in mrtvi inventar, vse v najboljšem stanju, se radi preselitve proda. Cena 110.000 Din. Primorcem dam prednost. Podrobnejša pojasnila zahtevajte od lastnika univ. prof. **Dr. Lapajne** v Ljubljani, Bogišićeva ul. 3. 893

TRGOVSKO NAOBRAŽENA, 25-letna gospodična, iz boljše hiše, želi znanja z značajnim gospodom v starosti od 28 do 35 let, najrajši trgovcem. Cenjene ponudbe s polnim naslovom, če mogoče tudi s sliko, pod «Trgovka» na upravništvo. Tajnost zajamčena. (899)

KNJIGOVODKINJA, z znanjem slovenskega in italijanskega jezika se išče. Nastop takoj. Plača po dogovoru. Franjo Šaršon, trgovec Matulje (Abbazia). (896)

PFAFF stroji za šivanje in vezenje, origin., nemški.
ZALOGA: (513
F. BEDNAR
tvrdka ustanovljena 1878. l.
Trst, Via Genova 19
Zaloga bombaža za vez neje D. M. C.

Pravimo Vam samo to:
Predno kupite (48)
Pohištvo
oglejte si največjo izbero pri
M. STEINER
Via Geppa 15 in 17 Via Geppa 15 in 17

URARNA-ZLATARNA **F. BUDA**
Trst — Corso Garibaldi 35
(Podružnica Via Scalinata 1)
Kupuje krone, goldinarje, staro zlato, briljante in plačuje po najvišjih cenah.
Razpolaga z veliko izbero vseh zlatih predmetov 14 in 18 karatnih, briljantov, dijamantov, srebrnine in ur po najnižjih cenah. (55)

Ako kvarijo vaš obraz mozolčki madeži pege tranice efelis bule tvori eczemi
in vsi v to vrsto spadajoči kožni izbruhi, ki skrivajo lepoto obraza in škodijo mehkobi kože in ki se porajajo posebno v vročih mesecih vsled močnega solnca, se zdravijo uspešno z artifelidično vodo «Peartinax», ki je gotovo sredstvo, rabljivo z največjo lahkoto in ki je na prodaj v vseh lekarnah. 66

LJUBLJANSKA POSOJILNICA
r. z. z o. z. v Ljubljani. Telefon št. 9
Mestni trg štev. 6
obrestuje vloge zelo ugodno in sicer:
vloge, ki jih izplačuje brez odpovedi . . . po 8 %
vloge z enomesečno odpovedjo . . . . . po 10 %
vloge z trimesečno oddovedjo . . . . . po 12 %
vloge s šestmesečno odpovedjo . . . . . po 14 %
Jamstvena glavnica za vloge znaša že nad 11 milijonov Din.
Posojila daje le proti popolni varnosti na vknjižbo in na poroštvo.
Inkaso faktur in menic. Trgovski krediti.

Danes ob 9. uri zvečer vsi v „Trgovski dom“ k igri „TEKMA“

PODLISTEK

V. J. KRIŽANOVSKA: (93)

Moč preteklosti

Roman v treh delih.

Iz ruščine prevedel *Ivan Vouk.*

VII.

«Ni mogoče opisati, kaj sem občutil in pretrpel; v meni je vstal sum, da je Paolo zapeljal Giovanno. To je bilo podlo, seveda; toda spričo tako strašne kazni, sem mu vse odpustil. Da, Njemu sem vse odpustil in ves obupni srd, ki je v meni kipel, se je zgrnil na Giovanno. Takšno je bilo torej plačilo za moje dobro delo. Tako me je poplačala ta «sirota», ki sem jo takorekoč v sami srajci sprejel pod svojo streho, jo obdal z razkošjem in jo razvajal kakor rodno hčer... Če bi jo bil prepustil njeni usodi, bi ne bilo te nesreče, te sramote... Tudi če jo je on zapeljal, se mu je vendar prostovoljno udala. A če ga je ona resnično ljubila, s čistim in velikim čuvstvom, ne bi se maščevala nad njim, zakaj resnična ljubezen vse oprosti, vse potrpi. Marietta, hčerka priprostega gostilničarja, je to dokazala: umrla je, ne da bi izdala svojega zapeljivca in ga izročila maščevanju svojih...

«Moje srce je bilo tako ogorčeno in zmedeno, da sem izrekel strašno kletev. Popolnoma sem pozabil, da visi tudi nad nami samimi Girolamovo prekletsvo...

«Samo razmišljanje ni zadostovalo, — treba je bilo nekaj napraviti. Toda kaj? Odločil sem se, da odrežemo mrličevo roko, a potem vse prste, dokler ne oprostimo Paolove roke. Velel sem prinesti svoj najostrejši nož, tedaj se je pojavil gospod Felicio. Spomnil sem se njegovih svetov in preroških besed in mučilo me je kesanje.

— Oh! Zakaj vas nisem poslušal! Rešite mojega sina in napravim vas bogatega, — sem vzkliknil in mu stisnil roko!

— Vaše zlato me ne more premamiti, gospod grof, — je odgovoril in žalostno majal z glavo. Kar bom mogel, napravim. Toda zlo je narejeno in vprašanje je postalo bolj zamotano. Poglejte, kakšen strašen in neizprosen izraz leži na obličju pokojnice. Mislim, da bo treba odrezati mrličevo roko, toda dokler ne povprašam nevidnih sil, ne morem nič začeti. Za sedaj grem po neko zdravilo, da spravim k zavesti mladega grofa; do tedaj je treba položiti krsto s katafalka na tla in grofa posesti na stol poleg krste.

«Izvršitev tega naročila ni bila tako lahko, zakaj služabništvo, ki ni moglo bežati iz hiše, kakor so napravili povabljeni gostje, se je razteplo v najbolj skrite kote gradu, a strah je bil tako velik, da bi ljudje ne šli v kapelo niti pod smrtno grožnjo. Jaz, duhovnik, ki sem ga prosil, naj ostane, Ženo, Martin in dva stara, meni slepo udana vojaka, smo s skupnim naporom položili krsto na tla in posedli Paola na stol.

«Ravno smo končali svoje težko delo, ko se je gospod Felicio vrnil. Prinesel je čašo polno pareče se tekočine in majhno srebrno skodelico z višnjevkasto tekočino, ki je razširjala oster, močan duh. S to vodo je Felicio umil obličje Paolu, ki se je stresel in odprl oči; toda pogled mu je bil temen in je izražal blazen strah. Tedaj ga je zdravnik prisilil, da je izpraznil čašo.

— Le pogumno, gospod grof. Jaz upam, da vam rešim življenje, samo bodite mirni in potrpite do zarje, — je rekel z bodrilnim glasom. — Naj se umiri, a vi prosite Boga pomoči in odpuščanje njegovih grehov. Jaz moram izvršiti nekatere neobhodne priprave, — je pristavil in šel iz kapele.

«Duhovnik se je spustil na kolena pred oltarjem in iz previdnosti pokropil vse z blagoslovljeno vodo, ostali prisotni so sledili njegovemu zgledu; jaz pa nisem bil sposoben moliti. V nepopisnem obubu sem stopil k bledemu in izčrpanemu Paolu, ki je slonel na stolu in sem mu otiral pot, ki mu je tekel po čelu in laseh.

«Karkoli je napravil, pogreške in celo zločine, vse sem mu odpustil, ko sem ga videl tako nesrečnega in tako težko kaznovanega.

— Kako ti je, moj ubogi otrok? — sem ga vprašal prav tiho.

S prosto roko je Paolo zagrabil mojo roko in jo burno poljubil.

— Oče, odpusti! Bojim se, da zblaznim! V roki, do samega ramena, čutim ostro bolečino in po vseh žilah se mi razliva leden mraz, — je zašepetal s presekanim glasom.

— Jaz nisem nič odgovoril. V grlu me je tiščalo in nisem mogel govoriti; molče sem ga poljubil na čelo, a on je razumel, da mu vse odpuščam in v njegovih očeh se je zabliskala hvaležnost, ki se ne da z besedami povedati.